รถไฟลาว-จีนใกล้ครบรอบ 5 ปี มีปริมาณการขนส่งสินค้ากว่า 90 ล้านตัน

เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2564 รถไฟลาว-จีนได้เริ่มเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการ และเดือนหน้ารถไฟสายนี้ก็จะครบรอบ 5 ปี โดยมีระยะทางรวม 1,035 กิโลเมตร เชื่อมต่อจากนครคุนหมิงทางตอนเหนือของจีน ไปยังนครหลวงเวียงจันทน์ทางตอนใต้ของลาว รถไฟสายนี้ไม่ได้เป็นเพียง “เหตุการณ์สำคัญ” ที่ปรากฏอยู่ในข่าวอีกต่อไป แต่ได้กลายเป็นเส้นทางหลักด้านโลจิสติกส์ที่มีการขนส่งอย่างต่อเนื่องในทุกวัน

หากมองตัวเลขล่าสุด พบว่า จนถึงวันที่ 18 สิงหาคม 2569 รถไฟลาว-จีนมีปริมาณการขนส่งสินค้ามากกว่า 90 ล้านตัน ในจำนวนนี้เป็นสินค้าขนส่งข้ามพรมแดนมากกว่า 21 ล้านตัน มีการเดินขบวนรถไฟขนส่งสินค้าสะสมมากกว่า 80,000 เที่ยว ในจำนวนนี้เป็นขบวนรถไฟขนส่งสินค้าข้ามพรมแดนมากกว่า 23,000 เที่ยว ตั้งแต่ปี 2569 มีปริมาณการขนส่งสินค้าเฉลี่ยต่อวันมากกว่า 67,000 ตัน ด้านการขนส่งผู้โดยสาร มีจำนวนผู้โดยสารสะสมมากกว่า 75 ล้านคน โดยจำนวนผู้โดยสารต่อเดือนเพิ่มขึ้นจาก 600,000 คน ในช่วงเพิ่งเปิดให้บริการเป็นจำนวนสูงสุด 2,250,000 คน ซึ่งในแต่ละปี ปริมาณการขนส่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ช่วงเวลา	ปริมาณการขนส่ง
ครบรอบ 2 ปี (เดือนธันวาคม 2566)	29,100,000 ตัน
ครบรอบ 3 ปี (เดือนธันวาคม 2567)	มากกว่า 50 ล้านตัน
ครบรอบ 4 ปี (เดือนธันวาคม 2568)	มากกว่า 70 ล้านตัน
วันที่ 18 สิงหาคม 2569	มากกว่า 90 ล้านตัน (ปริมาณการขนส่งข้ามพรมแดนมีมากกว่า 21 ล้านตัน)

ในขณะเดียวกัน ได้มีการยกระดับขีดความสามารถด้านการขนส่งด้วย โดยจำนวนขบวนรถไฟขนส่งสินค้าข้ามพรมแดนต่อวันเพิ่มขึ้นจาก 2 ขบวนเป็นสูงสุด 23 ขบวน กำลังลากจูงของรถไฟเพิ่มขึ้นจาก 2,000 ตัน เป็น 2,800 ตัน ความจุต่อขบวนรถไฟเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 40 ประเภทของสินค้าจาก

เดิมที่มีสินค้า 10 ประเภท เช่น ปุ๋ยและยางพารา ได้ขยายเป็นสินค้ามากกว่า 4,000 ประเภท เช่น สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ สินค้าพลังงานแสงอาทิตย์ แร่ธาตุ รถยนต์และผลไม้ เป็นต้น ครอบคลุม 19 ประเทศ ได้แก่ สปป.ลาว ไทย เวียดนาม มาเลเซียและสิงค์โปร์ และครอบคลุมพื้นที่ในจีนกว่า 31 พื้นที่

นอกจากนี้ ไม่ควรพิจารณาเพียงปริมาณการขนส่งสินค้ารวมในแต่ละปีเท่านั้น แต่ควรให้ความสำคัญกับอัตราการเติบโตด้วย กล่าวคือ ปริมาณการขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้นจาก 29,100,000 ล้านตัน เป็น 90 ล้านตัน โดยใช้เวลาไม่ถึง 3 ปี ข้อเท็จจริงที่ว่าเส้นทางคมนาคมยังคงมีแนวโน้มสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนต่าง ๆ ตามแนวเส้นทางนั้น เช่น คลังสินค้า พิธีการศุลกากร รถบรรทุก และนิคมอุตสาหกรรม ยังอยู่ในช่วงที่อุปทานไม่สามารถตามทันความต้องการได้ และนี่เป็นโอกาสทางธุรกิจที่สำคัญ

ต้นทุน : จากเมืองเวียงจันทน์มายังคุนหมิง ราคาขนส่งทางบกลดลงครึ่งหนึ่ง

เส้นทาง	ต้นทุนในการขนส่ง
นครคุนหมิงถึงไทย โดยผ่านสปป.ลาว	ลดลงร้อยละ 30-50
เมืองเวียงจันทน์ถึงนครคุนหมิง (ทางบก)	ลดลงร้อยละ 40-50
สปป.ลาว	ลดลงร้อยละ 20-40

นอกจากนี้ ยังมีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่มักถูกมองข้ามอีกหนึ่งประเด็น คือ ปริมาณการขนส่งสินค้าร้อยละ 50 ตามแนวเส้นทางรถไฟได้เปลี่ยนจากการขนส่งทางถนนมาเป็นการขนส่งทางรถไฟ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ได้เป็นเพียงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งแต่เพียงเท่านั้น แต่แสดงให้เห็นถึงการปลดปล่อยขีดความสามารถในการขนส่งทางบก เข้ามาขนส่งในช่วงที่การขนส่งทางรถไฟไม่สามารถเข้าถึงได้ เหมือนเครือข่ายเส้นเลือดฝอยที่เชื่อมโยงให้การขนส่งสินค้าครอบคลุมยิ่งขึ้น

เมื่อมองในภาพรวม พบว่า รถไฟลาว-จีนได้เชื่อมต่อกับโครงข่ายรถไฟของประเทศไทยผ่านสถานีเปลี่ยนถ่ายสินค้าเวียงจันทน์ใต้ และขบวนรถไฟไทย-ลาว-จีนแบบ Cold Chain ยังได้เปิดบริการอย่างสม่ำเสมออีกด้วย การเชื่อมโยงการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบภายใต้ “รถไฟลาว-จีน + รถไฟจีน-ยุโรป” ยังช่วยลดระยะเวลาการขนส่งสินค้าทางรถไฟจากสปป.ลาวและไทยไปยังยุโรปให้เหลือประมาณ

15 วัน ทั้งนี้ จนถึงสิ้นปี 2568 ขบวนรถไฟขนส่งสินค้าจากเส้นทางรถไฟลาว-จีนเชื่อมต่อไปยังเอเชียกลาง มีจำนวนเที่ยวเดินรถสะสมมากกว่า 12,000 เที่ยว และมีปริมาณการขนส่งสินค้ามากกว่า 653,000 TEU

พิธีศุลกากร : จาก 40 ชั่วโมงเหลือเพียง 5 ชั่วโมง

การพัฒนาเส้นทางรถไฟดีไม่ดีขึ้นอยู่กับเส้นทางว่าสินค้าสามารถถึงด่านได้เร็วหรือไม่ ระยะเวลาในการดำเนินพิธีศุลกากรสำหรับสินค้าข้ามพรมแดนผ่านรถไฟลาว-จีน จากเดิม 40 ชั่วโมง ลดลงเหลือ 2-5 ชั่วโมง ถือว่าได้พัฒนาประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น 8 เท่า โดยอาศัย 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ การใช้งานลานขนส่งสินค้าอัจฉริยะของด่านรถไฟโม่ฮาน การนำรูปแบบการดำเนินพิธีการศุลกากรที่มีประสิทธิภาพมาใช้ เช่น ระบบรถไฟขบวน Express ระบบการสำแดงสินค้าล่วงหน้า การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรถไฟและหน่วยงานตรวจสอบร่วม โดยเปลี่ยนกระบวนการทำงานแบบตามลำดับขั้นตอนให้เป็นกระบวนการทำงานแบบขนาน นอกจากนี้ สำหรับสินค้าสดยังมีมาตรการ “สิทธิพิเศษ 4 ประการ” ได้แก่ ส่งมอบสินค้าก่อน จัดวางสินค้าก่อน บรรจุสินค้าเพื่อขนส่งก่อน ตรวจปล่อยสินค้าก่อน

สำหรับผู้ประกอบการแล้ว ความไม่แน่นอนในด้านโลจิสติกส์ข้ามพรมแดนลดลงอย่างมาก ซึ่งในอดีตการขนส่งสินค้าหนึ่งเที่ยวจากเมืองเวียงจันทน์มายังนครคุนหมิงต้องเตรียมแผนสำรองสินค้า ระหว่างการขนส่งและดำเนินพิธีศุลกากรเป็นรายสัปดาห์ ปัจจุบันระยะเวลาในการผ่านพิธีศุลกากรลดลงเหลือเพียงระดับชั่วโมง ทำให้ผู้ประกอบการสามารถปรับเปลี่ยนแผนการผลิตและการสำรองสินค้าได้คล่องตัวขึ้น โดยในปี 2569 ผลไม้เขตร้อนที่ขนส่งผ่านรถไฟลาว-จีนมีปริมาณมากกว่า 200,000 ตัน เฉพาะทุเรียนในปีก่อน มีปริมาณมากกว่า 160,000 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.5 การเร่งรัดกระบวนการพิธีศุลกากร ทำให้ “ต้นทุนด้านกฎระเบียบ” ลดลง การลดระยะเวลาจาก 40 ชั่วโมงเหลือเพียง 5 ชั่วโมงเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการยื่นขอ ลำดับการตรวจสอบและความร่วมมือระหว่างหน่วนงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นสัญญาณสำคัญสำหรับผู้ประกอบการที่ต้องการขยายธุรกิจสู่ต่างประเทศ

ความคิดเห็น สคต.

รถไฟลาว-จีนใกล้ครบรอบ 5 ปีหลังจากเปิดให้บริการ และมีปริมาณการขนส่งสินค้าสะสมที่สูง สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทที่เพิ่มขึ้นของระบบโลจิสติกส์และศักยภาพของการพัฒนาโครงข่ายโลจิสติกส์ในภูมิภาค สำหรับประเทศไทย เส้นทางขนส่งดังกล่าวมีความสำคัญในการเชื่อมโยงการค้าไทย-ลาว-จีนเป็นอย่างมาก นับเป็นโอกาสสำคัญในการใช้ประโยชน์เส้นทางดังกล่าวเพื่อขยายการส่งออกสินค้าเข้าสู่ตลาดจีนได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่ต้องการควบคุมระยะเวลาการขนส่ง นอกจากนี้ การลดระยะเวลาในการผ่านพิธีศุลกากรยังช่วยลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการไทย อย่างไรก็ตาม ไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ และการเชื่อมต่อระหว่างรถไฟกับถนนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้การขนส่งข้ามพรมแดนมีความต่อเนื่องและสามารถใช้ประโยชน์จากเส้นทางรถไฟลาว-จีนได้อย่างเต็มศักยภาพ ขณะเดียวกัน

ผู้ประกอบการไทยใช้ประโยชน์จากเส้นทางขนส่งดังกล่าว ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสการค้าให้แก่สินค้าไทย ขยายตลาดส่งออก และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งของไทยในตลาดจีนได้ในระยะยาว

****

แหล่งที่มา : https://mp.weixin.qq.com/s/v7ixzNVbXgJv2e1HCysH5Q?scene=1

สคต. คุนหมิง

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Office of Commercial Affairs,
Royal Thai Consulate - General,
Kunming, Yunnan, China

6th Floor, Crowne Plaza,
339 Qing Nian Road, 650011
T: 001-86-871-6316-5006
E-mail: ttckmchina@sina.com